

Adgangen til elektroniske informationsressourcer er underlagt andre ophavsretsrlige regler end trykte medier og etableres oftest gennem licensaftaler, der giver studerende og forskere på de institutioner, der er omfattet af aftalen, adgang.

Det vil ikke være økonomisk hensigtsmæssigt at indgå licensaftaler på en sådan måde, at de dækker alle potentielle brugere. Aftaler vil ofte blive indgået sådan, at væsentlige brugergrupper tilgodes – typisk en afgrænset kreds af forskere og studerende ved et universitet eller højere læreanstalt. Derfor vil der kunne være interesserede borgere, der ikke er omfattet af aftalerne.

For at fremme den bredest mulige adgang til disse informationsressourcer - både for mindre uddannelsesinstitutioner og den bredere offentlighed - vil det bibliotek, som indgår en licensaftale, kunne søge at sikre, at andre brugere kan få adgang til informationsressourcerne eventuelt mod særlig betaling.

Kulturministeriet kan tilslutte sig UBIS-udvalgets anbefaling.

Muligheden for at pålægge brugeren at betale det forbrugsbestemte licensgebyr skal medvirke til at sikre, at bibliotekerne fortsat kan styre udgiftsniveauet på grundlag af bevillingen til biblioteket.

Betalingsordningen vil således give mulighed for, at et bibliotek kan indgå aftaler om materialelevering til en afgrænset brugerkreds uden at andre brugere dermed udelukkes fra adgangen til materialerne, og uden at den udvidede adgang betyder merudgifter for det pågældende bibliotek.

Betalingsordningen vedrører levering af materialer i såvel fast som elektronisk form. Den afgrænsede brugerkreds kan for eksempel være borgere, der har bopæl i en kommune, eller en afgrænset kreds af forskere og studerende.

Til § 30

Bestemmelsen er ny.

Bestemmelsen giver kulturministeren adgang til efter forhandling med de kommunale parter at bestemme, at bibliotekerne skal opkræve gebyr for bestilling af materiale via Internetadgang til bibliotekernes fælles bibliotekskatalog, DanBibbasen.

Forslaget vil give mulighed for at adfærdsregulere brugernes benyttelse af den elektroniske bestillingsfunktion, idet brugerne får adgang til at søge og bestille materialer i stort set samtlige danske biblioteker i et og samme system.

Under hensyn til, at bestillingsgebyret som hovedregel bør være ens for alle, vil det – såfremt det indføres – være obligatorisk for bibliotekerne at opkræve

gebyret. Gebyret påregnes fastsat til 5 kr. pr. materialeenhed, der bestilles.

Tilbuddet om internetadgang til DanBibbasen forventes etableret i løbet af år 2000. Gebyret påtænkes indført så snart, at der er åbnet for adgangen til at bestille materiale. I første omgang vil gebyret blive indført for borgernes bestilling af materiale fra hjemme-computeren til levering på et folkebibliotek, idet det først og fremmest er den almene benyttelse, bestillingsgebyret er rettet imod. Afhængigt af hvordan brugernes benyttelse udvikler sig, vil gebyret kunne indføres for bestillinger via de statslige og statsstøttede biblioteker.

Det skal understreges, at bestillingsgebyret ikke vedrører borgernes benyttelse af DanBibbasen ved personligt fremmøde på et bibliotek samt benyttelsen af bibliotekernes øvrige bestillingsfunktioner – for eksempel bestilling via et særskilt Internetbaseret system.

Til stk. 2.

Bestemmelsen er ny.

Bestemmelsen fastslår, at opkrævningen af det i stk. 1 omtalte bestillingsgebyr i givet fald foretages af det bibliotek, som ekspederer bestillingen til brugeren.

Til stk. 3.

Bestemmelsen er ny.

Bestemmelsen fastslår, at kulturministeren efter forhandling med de kommunale parter og vedkommende ministre fastsætter nærmere regler om opkrævning af gebyret, der er nævnt i stk. 1. Reglerne kan blandt andet vedrøre gebyrets størrelse, opkrævningsformen samt undtagelser fra betalingsforpligtelsen.

Til § 31

Bestemmelsen er ny.

En række biblioteker har truffet bestemmelse om at udelukke lånere fra hjemlån på grund af økonomiske restancer, som for eksempel er opstået ved lånernes for sene aflevering af lånt materiale. Der findes ikke i den gældende lov bestemmelser herom, og det er uklart, om bibliotekerne har hjemmel til at udelukke lånere fra hjemlån.

Det foreslås derfor, at bibliotekerne får udtrykkelig hjemmel til at udelukke lånere fra at låne på biblioteket, såfremt forpligtelsen til at aflevere lånte materialer i ubeskadiget stand er misligholdt i et væsentligt omfang. Bestemmelsen kan således anvendes i de tilfælde, hvor en låner ikke afleverer materiale, som vedkommende har hjemlånt, eller hvor en låner har